

* שימני כחותם על לכך * כחותם על זרועך *

ס פ ר

ארבעה ועשרים

כתבי קדש כלמוי מתנת אלהי שמים בחסדו נתנם אל עמו
מקורם מקור מים חיים:

ח ל ק ש נ י
כ ו ל ל

מגלות ונביאים ראשונים

שמעו אלי יודעי צדק, שמעו ותחי נפשכם, אמת יהגה חכי, ומפתח שפתי מישרים אתם ידעתם כי ימים רבים לישראל ללא איש נריב אשר ישליך כספו מנגד להרפים ספרי הקדש כבוד וחפארת כמאז וכמקדם, ועבר עלי רוח קנאה קנאה לה צבאות; וחנני נותן לפניכם היום תורה ונביאים וכתובים עם פירש'ו והרנום לאדינו ולמען לא תחסר בל בתורת ה' התמימה חפשתי ומצאתי את ספר מנחת שני, מהרב המדקדק הגדול מו"ה ירדיה שלמה מנרצ'ו וצוק"ל אשר נרפס רק פעם אחת במאנטובה, ומרוב יקרו לא נמצא ממנו כ"א מעט מועיר, ואוחו חברתי לרכב טוב אחר כל ספר וספר, והנה עיניכם רואות את יקר וחפארת המלאכה הזאת, כנייר, כדיו, כאותיות החדשות ובהנחה המדויקת מאוד, ואם חמצא פעולתי הזאת תן בעיניכם, אוציא לאור עוד ספרים יקרים ונכבדים להגדיל תורה ולהאדירה:

הולך כמות ירך צעה, וישראל ישכון לצעה, ה"ה האיש הנכבד יקר דות ואיש תבונה כ"ה ישראל כב"ר חיים ה"י מעיר בילגראד אשר היה בעזרי לעסוק בצוללכת הקדש בצמונה:

ועל הטוב יזכר עם האיש המרום הנגיד כ"ה יום טוב בכ"ד עזרא ה"י חוטב צק"ק וזידין יע"ש אשר התאמץ מאוד להפיץ צדקים את תפארת מלאכת הקדש האלה ישלם ה' פעלו אמן.

שנה והיה מעשה הצדקה שלום

Heilige Schrift II.

איסטאמפאדו אין לאה איסטאמפאריה דיל סיניור געארג האלצינגער סוברי סוגאסטי קון לויסנייאה דיל סיניור אימפיראטור אי ריי פראנץ פרימו:

Wien, gedruckt bey Georg Holzinger, k. k. priv. Buchdrucker in deutscher und ebräischer Sprache. 1814.

* לאלאמ לא טאצק לאא, אף האל סאג *

כי עזה כמות אהבה * קשה כשאל קנאה * רשפיה רשפי אש * שרהבה יה :

אם יתן אש את כל הון בילו באהבה * בון יכוון לו :

Courtesy of the Library of the Hebrew Union College

Title-Page of the Vienna 1814 edition produced by Israel b. Hayyim of Belgrade, also mentioning Yom Tov b. Ezra of Vidin for his help.

שיר השירים

שנהגים לקרות בימי הפסח עם תרגום בלעז באר היטב בכל פסוק ופסוק:

קאנטארים אי אלאצ'אסיוונים קי דיט'ו ש'למה
איל פרופ'יטה ריי די יאראל קון
אויספיריטו די פרופ'יזיאה דילאנטרי סינייור די טודו איל מונדו
ה': דייז קאנטארים פ'ואירון דיג'ום איניל וונדו איל איסטי
קאנטאר איסטי אלאצ'אדו מאס קי טודום אילייוס: קאנטאר
פרימירו דיט'ו אדס אין אורה קי פ'ואי פירדונאדו אה איל סו
פיקאדו צ'יגו איל דיאה די ש'צת אי מאמפארו סוז'רי איל
אצ'רייו סו צוקה אי דיט'ו סאלמו קאנטאר פארה דיאה דיל
ש'צת: קאנטאר סיגונדו דיט'ו מש'ה קון איז'ום די ישראל אין
טיימפו קי פארטייו אילייוס סינייור די איל מונדו איל מאר
רוצ'יו אימפיסארו טודום אילייוס קימו אונו אי דיט'ירון
קאנטאר קי אנסי איסטה אוסקריטו אינטונסיס קאנטו מש'ה
אי איז'ום די ישראל: קאנטאר טרוסירו דיט'ירון איז'ום די
ישראל אין טיינפו קי פ'ואי דאדו אה אילייוס פוזו די אגואס
קי אנסי איסטה אוסקריטו אינטונסיס קאנטו ישראל: קאנטאר
קוארטו דיט'ו מש'ה איל פרופ'יטה קואנדו אלייגו סו טיינפו
פור פארטירסי דיל מונדו אי קאסטיגו קון איליאה אסו
פואינצ'לו די קאזה די ישראל קי אנסי איסטה אוסקריטו
איסקוג'אד לום סיילום אי אצ'לארי: קאנטאר קינטו דיט'ו
יהוש'ע איז'ו די נון קואנדו קומצאטייו פיליאה אין גצעון אי
סי לי דיט'ו צ'יירון איל סול אי לה לונה טרינטה אי סיט' אוראס
אי איסעאז'ארו די דיזיר קאנטאר אצ'רייו סו צוקה אי דיט'ו
קאנטאר קי אנסי איסטה אוסקריטו אינטונסיס קאנטו יהוש'ע

SHIR ha-SHIRIM

Ke uzan meldar en diyas de Pesah kon el Targum en Ladino byen eksplikado en kada pasuk i pasuk

KANTARES i alavasyones ke disho Shelomo el profeta rey de Yi[s]rael kon espirito de profezia delante Sinyor de todo el mundo A':

Dyez kantares fueron dichos enel mundo el este, kantar este alavado mas ke todos eyos:

Kantar **primero** disho Adam en ora ke fue perdonado a el su pekado, vino el dia de Shabbath i mamparo sovre el, avryo su boka i disho, *Salmo kantar para dia del Shabbath:*

Kantar **sigundo** disho Moshe kon ijos de Yisrael en tyempo ke partyo aeyos Sinyor de el mundo el Mar Ruyvo. Empesaron todos eyos komo uno i disheron kantar ke ansi esta eskrito, *Entonses kanto Moshe i ijos de Yisrael:*

Kantar **tresero** disheron ijos de Yisrael en tyenpo ke fue dado a eyos pozo de aguas ke ansi esta eskrito, *Entonses kanto Yisrael:*

Kantar **kuarto** disho Moshe el profeta kuando ayego su tyenpo por partirse del mundo i kastigo kon eya asu puevlo de Kaza de Yisrael ke ansi esta eskrito, *Eskuchad, los syelos, i avlare:*

Kantar **kinto** disho Yehoshua ijo de Nun kuando kombatyo pelea en Giveon i se le detuvyeron el sol i la luna trenta i sesh oras i estajaron de dizir kantar. Avryo su boka i disho kantar ke ansi esta eskrito, *Entonses kanto Yehoshua*

דילאנטרי ה': קאנטאר סיזינו דיט'ירון צרק אי דצורה אין
 דיאה קי אינטריגו ה' אה סיסרא אי אסו ריחל אין פודיר די
 איז'ום די ישראל קי אנסי חיסטה איסקריטו אי קאנטו דצורה
 אי צרק איז'ו די אזינועס: קאנטאר סיטינו דיט'ו חנה אין
 טיינפו קי פ'ואי דאדו איליוואה איז'ו דילאנטרי ה' קי אנסי
 חיסטה איסקריטו אי איזו אוראסייון חנה קון פרופ'יזיאה אי
 דיט'ו: קאנטאר אונ'אזו דיט'ו דויד ריו די ישראל סוב'רי
 טודאס לאס מאראצ'יאס קי איזו איל ה' אז'ריוו סו צוקה
 אי דיט'ו קאנטאר קי אנסי חיסטה איסקריטו אי קאנטו דוד
 קון פרופ'יזיאה דילאנטרי ה': קאנטאר נוב'ינו דיט'ו ש'למה
 ריו די ישראל קון איספיריטו די סאנטידאד דילאנטרי סינייור
 די טודו איל מונדו ה': אי קאנטאר דיזינו שון אפאריו'אדום
 פארה דיזיר איז'ום דיל קאטיצ'יריוו אין אורה קי סארלאן דיל
 קאטיצ'יריוו קי אנסי חיסטה איסקריטו אי דיקלאראדו פור מאנו
 די יש'עיה איל פרופ'יטה איל קאנטאר איסעי סירה אז'ום
 פור אליגריאה קומו נוב'י די שאנטיפ'יקאמיינטו די פאסקואה
 די פסט אי גוזו די קוראסון קומו איל פואיז'לו קי אנדה פור
 סיחיר אפאריוסידום דילאנטרי ה' טרוס צ'יזיס איניל אנוו קון
 מאניראס די קאנטאר אי צוז די אדופ'לי פור סוב'יר אה מונטי
 די ה' אי פור שירצ'יר דילאנטרי ה' פ'ואירטו די ישראל:
 (ב) ישקני דיט'ו ש'למה איל פרופ'יטה צינדיג'ו סו נומצרי
 די ה' קי דייו אנום ליי פור מאנו די מש'ה איל איסקריב'אנו
 גראנדי איסקריטה סוב'רי דום טאז'לאס די פיידרה אי סיט'
 אורדיניס די מש'נה אי תלמוד קון מילדאדורה אי אירה אז'לאן
 קון גום פ'אסיס קון פ'אסיס קומו צ'ארון קי ציזה אסו
 קונפאניירו די מוג'ידומצרי די קירינסייאה קי אמו אנום מאס
 קי אה סיטינטה פואיז'לוס: (ג) לריח • אצוז די טום
 מאראצ'יליואס אי טום צאראגאניאס קי איזיסטיס אפואיז'לו די
 קאזה די ישראל סי איסטרימיסירון טודום לום פואיז'לוס קי
 אוליירון אאוואידה די טום צאראגאניאס אי טום סיניואליס

delantre A':

Kantar **sezeno** disheron Barak i Devora en dia ke entrego A' a Sisera i asu real en poder de ijos de Yisrael ke ansi esta eskrito, *I kanto Devora i Barak ijo de Avinoam:*

Kantar **seteno** disho Hanna en tyempo ke fue dado aeya ijo delante A' ke ansi esta eskrito, *I izo orasyon Hanna kon profezia i disho:*

Kantar **ochavo** disho David rey de Yisrael sovre todas las maravias ke izo ael A', avryo su boka i disho kantar ke ansi esta eskrito, *I kanto David kon profezia delante A':*

Kantar **noveno** disho Shelomo rey de Yisrael kon espirito de santedad delante Sinyor de todo el mundo A':

I kantar **dezeno** son aparejados para dizir ijos del kativeryo en ora ke sarlan del kativeryo ke ansi esta eskrito i deklarado por mano de Yeshaya el profeta, *El kantar este sera avos por alegria komo noche de santifikamyento de paskua de Pesah i gozo de korason komo el puevlo ke anda por seer aparesidos delante A' tres vezes enel anyo kon maneras de kantar i boz de adufle por suvir a Monte de A' i por servir delante A', Fuerte de Yisrael:*

1:2 יִשְׁקֵנִי . Disho Shelomo el profeta, bendicho su nombre de A' ke dyo anos Ley por mano de Moshe el eskrivano grande, eskrita sovre dos tavlas de pyedra i sesh ordenes de Mishna i Talmud kon meldadura, i era avlan kon nos fases kon fases komo varon ke beza asu konpanyero de muchidumbre de kerensya ke amo anos mas ke a setenta puevlos:

1:3 לְרִיחַ . Aboz de tus maraviyas i tus barragias ke izistes apuevlo de Kaza de Yisrael se estremesyeron todos los puevlos ke oyeron aoida de tus barragias i tus senyales

לאם צואינאם אי עו נומצרי איל סאנטו פ'ואי אואידו אין טודה
 לה טיירה קי חירה איסקוז'ידו מאם קי אזויטי די לה אונטאשיוון
 קי חירה אונטאנסי סוצ'רי קאצ'יסאם די ריזם אי כהנים אי
 פור טאנטו אמארון לום ג'וסטום פור אנדאר דיטראם די
 סינדירום די עו ציין פורקי אירידין איל מונדו איל איסטי אי
 איל מונדו קי צ'יני : (ך) משכני • קואנדו שאליירון פואיז'לו
 די קאזה די ישראל די אייפ'טו חירה גיאן לה ש'כינה דיל סיניור
 דיל מונדו דילאנטרי די איליוום קון פילאר די נוצ' די דיאה
 אי קון פילאר די פ'ואיגו די נוג' דיט'ירון ג'וסטום דיל
 ג'ירינאסיוו איסטי סיניור די טודו איל מונדו סונטראימום
 דיטראם דיטי אי קורירימום דיטראם סינדירו די עו ליי אי
 אייגאמום אין צאש'ורה די מונטי די סיני אי דה אנום אטו
 ליי די עו טריזורו קי אין לום סילים אי אגוזארמוסאימום
 קון צ'ינטי אי דום ליטראם קי איסטה איסקריטה קון
 איליחאם אי סירימום מימצראנטים אה איליוום אטו אלהות אי
 מום אליש'ארימום דיטראם די אידולום די לום פואיז'לום אי
 טודום לום ג'וסטום קי אזין לו דיריג'ו דילאנטרי די עי
 סיראן טימיינטיים דילאנטרי די עי אי אמאנטיים אה עום
 אינקומינדאנסאם : (ך) שחורה • קואנדו איזיירון קאזה די
 ישראל אה איל ציזירו פ'ואירון איניגריסידאם סום פ'אסים
 קומו איז'ום די כוש' קי מיראן אין טיינדאם די קדר אי קואנדו
 עורגארון אין תש'ונה אי פ'ואי פירדונגארן אה איליוום סי
 מוג'יגואו קלארידאד די אונרה די סום פ'אסים קומו לום
 אנג'ילים פורקי איזיירון טילאם אהיל טאצ'ירנאקלו אי מש'ה
 סו רצי סוצ'יוו אה איל סוילו אי דיוו פאם אינטרי איליוום אי
 אינטרי סו ריי : (ך) אל תראנו • דיט'ו קומפאניואה די ישראל
 איסקואינטרה טודום לום פואיז'לום נון מינוספריסידיט' אמי
 פורקי יוו דיניגרידה מאם קי צ'ום פורקי איזי קומו נואים
 עראם איג'אם אי מי אומילויאי אהיל סול אי אלה לונה קי

las buenas i tu nombre el santo fue oido en toda la tyerra ke era eskojido mas ke azeyte de la untasyon ke era untanse sovre kavesas de reyes i *kohanim*. I por tanto amaron los djustos por andar detras de senderos de tu byen porke ereden el mundo el este i el mundo ke vyene:

1:4 מִשְׁכְּנֵי . Kuando salyeron puevo de Kaza de Yisrael de Ayifto, era gian la *Shehina* del Sinyor del mundo delante de eyos kon pilar de nube de dia i kon pilar de fuego de noche. Disheron djustos del djerenansyo este, Sinyor de todo el mundo, sontraemos detras deti i korreremos detras sendero de tu Ley i ayegamos en bashura de Monte de Sinay i da anos atu Ley de tu trezoro ke en los syelos i agozarmosemos kon vente i dos letras ke esta eskrita kon eyas i seremos membrantes a eyos [i amaremos] atu *elohuth* i mos alesharemos detras de idolos de los puevlos i todos los djustos ke azen lo derecho delante de ti seran temyentes delante de ti i amantes a tus enkomendansas:

1:5 שְׁחֻרְרָה . Kuando izyeron Kaza de Yisrael a el bezero, fueron ennegresidas sus fases komo ijos de Kush ke moran en tyendas de Kedar. I kuando tornaron en *teshuva* i fue perdonado a eyos, se muchiguo klaridad de onra de sus fases komo los andjeles porke izyeron telas ael Tavernaklo [.....] i Moshe su *ribbi* suvyo a el syelo i dyo pas entre eyos i entre su Rey:

1:6 אֵל תְּרֹאנִי . Disho Kompanya de Yisrael eskuentra todos los puevlos, non menospresyedesh ami porke yo denegrada mas ke vos porke ize komo [n]guestras echas i me omiyi ael sol i ala luna ke

פרופ'יעאס די לה פ'אלסידאלד אילייוס לי קאצ'זארון פור
אג'אקיאר פ'ורטיזה די סאניוואה די איריסמיינטו די פ'ולור די
ה' סונ'רי מי מי מי אנציוארון פור סירצ'יר גואיסטרום
אידולום אי פור אנדאר אין גואיסטרום פ'ואירום אי אה
סיניור די איל מונדו קי איל איל דיוו נון סירצ'י
אי נון אנדוצ'י אין סום פ'ואירום אי נון גוארדי חסום
אינקומינדאנסאס אי אה סו ליי: (ז) בגידה - קואנדו אייגו
סו טיינפו די מש'ה איל פרופ'יעה פור פארטירסי דיל מונדו
דיס' דילאנטרי ה' דיסקוב'יירטו דילאנטרי די מי קי איל
פואיצ'לו איסטוי סון אפאריו'אדום פיר פיקאר אי אנדאר איניל
קאטיצ'יריוו אגורה דינוסיאה אמי קומו סי גי'צ'ירנארן אינטרי
לום פואיצ'לום קי סון פ'ואירטיס סום סיטינסייאס קומו לה
קאלור אי קועו סיקורה דיל סול דיל מידייו דיאה אין לה
תקופ'ה די תמוז הי פורקי איסטו סיראן איסמוצ'ידום אינטרי
ריצאנייוס די עסו אי די יש'מעאל קי אג'ונטאן אטי סום
דולאדיזום פור קונפאניירום: (ח) אס' דיס'ו איל שאנטו
צינדוג'ו איל אה מש'ה איל פרופ'יעה אים מיניסטיר אילייוס
פור צי'צ'יר איניל קאטיצ'יריוו קומפאניאה אינש'ימפלדה אה
מוסה אירעוזה אי קי מי צ'ילונטאד סיאה אמאן איליניאה
סיאה אנדאן אין סום קאמינוס די לום ג'וסטום אי סיאה
אורדינאן אוראסייון פור דיג'ו די סום ג'ואיזים אי גיאנטיס
סו ג'ירינאנסיוו אי סיאה אנציואן אסום איזום' לום
אינש'ימפלדום אה קאצ'ריטום די קאצ'ראס פור אנדאר אל
צית הנסת אי איל צית המדרש' אי פור אקיל זכות סיראן
גוצ'ירנאדום איניל קאטיצ'יריוו אסטו טיינפו קי אינציארי
אילייוס איל ריו איל מש'ית אי סיאה גיאן אילייוס קון
ריפוזו סונ'די סום מוראדאס אי איל צית הנקדש' קי פ'ראגוארה
אילייוס דוד אי ש'למה פאסטוריס די ישראל: (ט) לססתי -
קואנדו סאליירון ישראל די אייפ'עו פירסיגירון פרעה אי סו

profetas de la falsedad eyos lo kavzaron por achakear forteza de sanya de eresimyento de folor de A' sovre mi i me anbezaron por servir gwestros idolos i por andar en ⁽ⁿ⁾gwestros fueros, i a Sinyor de el mundo ke El el Dyo non sirvi i non anduve en sus fueros i non guardi asus enkomendansas i a su Ley:

1:7 הגידה . Kuando ayego su tyenpo de Moshe el profeta por partirse del mundo disho delante A', deskuvyerto delante de mi ke el puevlo este son aparejados por pekar i andar enel kativeryo. Agora denosya ami komo se governarán [i pozarán] entre los puevlos ke son fuertes sus setensyas komo la kalor i komo sekura del sol del medyo dia en la *tekufa* de *tammuz*, i porke esto seran esmovidos entre revanyos de Esav i de Yishmael ke adjuntan ati sus doladizos por konpanyeros:

1:8 נא . Disho el santo bendicho el a Moshe el profeta, es menester aeyos por bivar enel kativeryo kompanya enshemplada a mosa ermoza i ke mi voluntad sea aman aeya, sea andan en sus kaminos de los djustos i sea ordenan orasyon por dicho de sus djuezes i gigantes su djerenansyo i sea anbezan asus ijos los enshemplados a kavretos de kavras, por andar al *Beth ha-Keneset* i ^(e)al *Beth ha-Midrash* i por akel *zahuth* seran governadados enel kativeryo asta tyenpo ke enbiare aeyos el rey el *Mashiah* i sea gian aeyos kon reposo sovre sus moradas i el *Beth ha-Mikdash* ke fraguara aeyos David i Shelomo pastores de Yisrael:

1:9 לססתי . Kuando salyeron Yisrael de Ayifto persigyeron Paro i su

ריאל דיטראס די אילייוס קון קואטריגואס אי קין קאצ'אליירוס
 אירה איל קאמינו סיראדו אאלייוס די קואטרו סוס פארטיס
 די לה דיריג'ה אי לה אוקסיירדה איראן לוס דיזיירטוס קי
 איראן יינוס די קוליז'רוס ארדיאונים אי דיטראס די אילייוס
 אירה פרעה איל מאלו אי סוס ריאלים דילאנטרי די אילייוס
 אירה איל מאר רוצ'יוו קי איזו איל סאנטו זינדיב'ו איל פ'ואי
 דיסקוז'יירטו קון פ'ואירסה די סו זאראגאניאה סוצ'רי לה מאר
 אי סיקו אלה מאר אי אה איל זארו נון סיקו דיס'ירון לוס
 מאלוס אילה מיסקלה קי אינטרי אילייוס אה אגואס די לה
 מאר פודו פור אינס'וגאר אי אאיל זארו נון פודו פור אינס'וגאר
 אין אקילייאה אורה איריסיוו פ'וליר די ה' שוצ'רי אילייוס אי
 קיז'ו סאקודירלוס אין אגואס די לה מאר קומו פ'ואירון
 סאקודידוס פרעה אי סו פ'ונסאדו סוס קואטריגואס אי סוס
 קאצ'אליירוס אאינטרי לה מאר סי נון פור מש'ה איל פרופ'יטה
 קי איספאנדיוו סוס מאנוס קון אוראסיין דילאנטרי ה' אי איזו
 טורנאר סאניאה די ה' די אילייוס אי אצ'רייוו איל אי לוס
 ג'וסטוס דיל ג'ירינאסייו סוס זוקאס אידישירון קאנטאר אי
 פאסארון פור מאר רוצ'יוו פור לו סיקו פור איל זכות די
 אצרהס ילחק אי יעקז אמאדוס די ה' : (י) גאוו • קואנדו
 סאליירון אאיל דיזיירטו דיס'ו ה' אה מש'ה קואנטו אירמוזו איל
 פואיז'לו איכטי פור סיחיר דאדו אאלייוס פאלאצ'ראס די לה
 ליי אי סיחן קומו פ'רינוס אין סוס קיס'אדאס קי נו סי עירין
 דיל קאמינו זואינו אנסי קומו נו סי עירה איל קאצ'אלייו קי
 איל פ'ריני איכסי קיס'אדה אי קואנטי אירמוזו סו סירצ'יס
 פארה סופ'ריר ייוגו די תיס אינקומינדאנסאס אי סיאה סוצ'רי
 אילייוס קומו ייוגו סוצ'רי סירצ'יז די איל זואי קי
 ארה איניל קאמפו אי מאנטייני אאיל אי אסו סיניור :
 (יא) תורי • איסטונסיס פ'ואי דיג'ו אה מש'ה סוצ'י אאיל
 סוילו אי דארי אטי אדוס עאצ'לאס די פיידראס עאז'אדאס די
 ספיר די סילייאה די מי אונדה דילוסטרוזאס קומו אורו פ'ינו

real detras de eyos kon kuartreguas i kon kavayeros. Era el kamino serrado aeyos de kuartro sus partes, de la derecha i la eksyerda eran los dezyertos ke eran yenos de kulevros ardiones i detras de eyos era Paro el malo i sus reales delante de eyos era el Mar Ruvyo. Ke izo el santo bindicho el? Fue deskuyerto kon fuersa de su barragania sovre la mar i seko ala mar, i a el barro non seko. Disheron los malos ila meskla ke entre eyos, a aguas de la mar pudo por enshugar, i ael barro non pudo por enshugar. En akeya ora eresyo folor de A' sovre eyos i kijo sakudirlos en aguas de la mar komo fueron sakudidos Paro i su fonsado sus kuartreguas i sus kavayeros aentre la mar, si non por Moshe el profeta ke espanyo sus manos kon orasyon delante A' i izo tornar sanya de A' de eyos i avryo el i los djustos del djerenansyo sus bokas idisheran kantar i pasaron por Mar Ruvyo por lo seko por el *zahuth* de Avraham Yishak i Yaakov amados de A':

1:10 נאוו . Kuando salyeron ael dezyerto disho A' a Moshe, kquanto ermozo el puevlo este por seer dado aeyos palavras de la Ley i sean komo frenos en sus keshadas ke no se tiren del kamino bueno ansi komo no se tira el kavayo ke el freno ensu keshada. I kquanto ermozo su servis para sufrir yugo de mis enkomendansas i sea sovre eyos komo yugo sovre serviz de el buey ke ara enel kampo i mantylene ael i asu sinyor:

1:11 חורי . Estonses fue dicho a Moshe, suve ael syelo i dare ati ados tavlas de piedras tajadas de sapir de siya de mi Onra, relustrozas komo oro fino,

ריגלאדאס קון ריגלאס איסקריטאס קון מי דיזו קאז'אקאדו
 אינילייאס דיים לוס מאנדאמיינטוס איזמיראדה אז'אנטאז'אדה
 מינטי מאס קי לה פלאטה קי אים איזמיראדה מונג'אס צ'יזים
 פור נומירו די קאז'זום קי סון דיקלאראדום קון איליוס
 קוארינטה אי נואיז'י מודום אי דארלאסאי פור טו מאנו אה
 פואיז'לו די קאזה די ישראל : (יב) עד • אין מיינטרים קי
 אירה מש'ה סו רצי אינול סיילו פארה ריסיז'יר אדום טאז'לאס
 די פיידראס אי לה ליי לה אינקווינדאנסה סי אליז'אנטארון
 מאלום די איל ג'ירונאנסיוו איל איסטי אי איזיירון ציזירו די
 אורו אי לה מיסקלה קי אינטרי איליוס אי אפ'ידיסיירון סום
 אוב'ראס אי סאלייו איליוס פ'אמה מאלה אינול מונדו קי די
 אנטים די איסטו אירה סאלייו סו גואיזמו דיסינדיין פור איל
 מונדו אי דיספואיס אנסי אפ'ידיסיירון קומו איל נרד קי סו
 גואיזמו מאלו מונג'ו אי דיסינדיוו יואגה די ליפיה סוז'רי סום
 קארנים : (יג) נרור • אין אקיליאה אורה דיט'ו ה' אה מש'ה
 אנדה דיסינדי קי דאניו טו פואיז'לו אפ'לוש'ה דימי אי
 אטימארלוסאי איסטונסים טורנו מש'ה אי צוט'קו פיארדאס
 דילאנטרי די ה' אי מימזרו ה' איליוס לה אטאדורה די ינחק
 קי לו אטו סו פאדרי אין מונטי די לה מוריה סוז'רי לה ארה
 אי טורנו ה' די סו שאניאה אי איזו פוזאר סו ט'נינה אינטרי
 איליוס קומו די אנטים : (יד) אשכל • איסטונסים דיסינדייו
 מש'ה אי דום טאז'לאס די פיידראס אין סום מאנוס אי פור
 פיקאדום די ישראל פ'ואירון אפיזגאדאס סום מאנוס אי
 קאליירון אי סי קיז'ראדון אינטונסים אנדוז'ו מש'ה אי מוליוו
 אי דיזמינזו איל ציזירו אי איספארזיוו אסו פולצ'ו איל
 ארויו אי אזיז'רו אאיז'ום די ישראל אי מאטו אה טודו איל קי
 מיריסיאה מאטאנסה אי סוז'יוו צ'יז סיגונדה אה איל סיילו אי
 איזו אוראסיוו דילאנטרי ה' אי פירדונו סוז'רי איז'ום די
 ישראל אינטונסים פ'אי אינקווינדאדו פור אזיר טאז'ירגאקלו

regladas kon reglas, eskritas kon mi dedo, kavakado eneyas dyes los mandamyentos, ezmerada avantajada mente mas ke la plata ke es ezmerada munchas vezes por numero de kavzos ke son deklarados kon eyos kuarenta i nueve modos i darlase por tu mano a puevlo de Kaza de Yisrael:

1:12 עַד . En myentres ke era Moshe su *ribbi* enel syelo para risivir ados tavlas de pyedras i la Ley [i] la Enkomendansa, se alevantaron malos de el djerenansyo el este i izyeron bezero de oro i la meskla ke entre eyos i afedesyeron sus ovras i salyo aeyos fama mala enel mundo, ke de antes de esto era salyen su guezmo (a)resendyen por el mundo. I despues ansi afedesyeron komo el *nerd* ke su guesmo malo mucho i desendyo yaga de lepra sovre sus karnes:

1:13 צַרֹּר . En akeya ora disho A' a Moshe, anda desyende ke danyeó tu puevlo, aflosa demi i atemarlose. Estonses torno Moshe i bushko piadades delante de A' i membro A' aeyos la atadura de Yishak ke lo ato su padre en Monte de la Moriyya sovre la ara i torno A' de su sanya i izo pozar su *Shehina* entre eyos komo de antes:

1:14 אֲשַׁכֵּל . Estonses desendyo Moshe i dos tavlas de pyedras en sus manos i por pekados de Yisrael fueron apezgadas sus manos i kayeron i se kevraron. Entonses anduvo Moshe i molyo i dezmenuzo ael bezero i esparzyo asu polvo ael arroyo i abevro aijos de Yisrael i mato a todo el ke meresia matansa i suvyo vez sigunda a el syelo i izo orasyon delante A' i perdono sovre ijos de Yisrael. Entonses fue enkomendado por azer Tavernaklo

אי ארקה אין אקילייאה אורה אפריסורו משה'ה אי איזו אהיל
 טאצ'יו נאקלו אי טודום סום אטואינדום אי אלה ארקה אי פוזו
 אינלה ארקה אדום טאצ'לאס אועראס אי אינקומינדו אה איז'ום
 די אהרן לום כהנים פור אלייגאר אלייגאסיין סוצ'רי לה
 ארה אי פור טימפלאר אהיל צ'ינו סוצ'רי לה אלייגאסיין אי
 די ארוגדי אירה אהילייוס צ'ינו אי דיסיירטו איליוס איניל
 דיזיירטו נון לוגאר צואינו פארה סימזראר אי טאנזיין נון איגום
 ניו צ'ידים ניו גראנאדאס סאלצ'ו איראן אנדאנטיס אה צ'ינייאס
 די עץ גדי אי טומאצ'אן די אלייאי ראזימוס די אוב'אס אי
 איספרימילייאן די אילייואס צ'ינו אי טימפלאלאצ'אן אהיל סוצ'רי
 לה ארה קוארטה פארטי די לה מירידה אה איל קארנירו איל
 אונז: (טן) הנך • קואנדו איזיירין איז'ום די ישראל צ'ילונטאד
 די סו ריי איל קון סו דיג'ו לום אללאצ'ה אין קונפאנייאה די
 לום אנג'ילים סאנטום אי דיזי קואנטו אירמוזאס טום איג'אס
 מי איז'ה מי קירידה קונפאנייאה די ישראל אין טיימפו קי טו
 אזים מי צ'ילונטאד אי טראצ'אז'אס אין פאלאצ'ראס די מי ליו
 קואנטו אדיריסאדאס טום איג'אס אי טום קאצ'זום קומו
 פאלומזום איז'ום די פאלומזה קי סין צואינוס פור סיאייר
 אלייגאדום סיצ'רי לה ארה: (טז) הנך • ריספונדיין
 קומפאנייאה די ישראל דילאנטרי סינייור די איל מונדו אי אנסי
 דיט'ו קואנטו אירמוזה לה ש'בינה די טו סאנטידאד אין אורה
 קי טו פוזאן אינטרי נום אי ריסיצ'יין קון צ'ילונטאד
 מואיסעראס אוראסייונים אי אין אורה קי טו אזיין פוזאר אין
 מואיסעראס ליג'ום איל אמור אי מואיסערוס איז'ום סי
 מוג'גואן סוצ'רי לה עיירה אי נום פ'רוג'יגואנטיס קומו
 ארצ'ול קי איסטה פלאנטאדו סיצ'רי פ'ואינטיס די לאס אגואס
 קי סו אונ'ה אירמוזה אי סו פ'רוטו מונג'ו: (יז) קורות •
 דיט'ו ש'למה איל פרופ'יטה קואנטו אירמוזה קאזה די
 סאנטוצ'אריוו די ה' איל פ'ראגואדו פיר מים מאנוס די מאדירוס
 די גולמים אינפירו שירה מאס אירמוזה לה קאזה סאנטה קי

i Arka. En akeya ora apresuro Moshe i izo ael Tavernaklo i todos sus atuendos i ala Arka i pozó enla Arka ados tavlas otras i enkomendo a ijos de Aaron los *kohanim* por ayegar ayegasyon sovre la ara i por templar ael vino sovre la ayegasyon. I de adonde era aeyos vino? I desyerto eyos enel dezyerto, non lugar bueno para sembrar i tanbyen non igos ni vides ni granadas! Salvo eran andantes a vinyas de En Gedi i tomavan de ayi razimos de uvas i esprimiyan de eyas vino i templavan ael sovre la ara quarta parte de la medida a el karnero el uno:

1:15 הַגִּד . Kuando izyeron ijos de Yisrael veluntad de su rey, el kon su *dicho* los alava en konpanya de los andjeles santos i dize, kuantos ermozas tus echas mi ija mi kerida Konpanya de Yisrael en tyempo ke tu azes mi veluntad i trabajas en palavras de mi Ley, kuantos aderadas tus echas i tus kavzos komo palombos ijos de palomba ke son buenos por seer ayegados sovre la ara:

1:16 הַגִּד . Respondyo Kompanya de Yisrael delante Sinyor de el mundo i ansi disho, kuantos ermoza la *Shehina* de tu santedad en ora ke tu pozan entre nos i resivyen kon veluntad muestras orasyones, i en ora ke tu azyen pozar en muestr^(a)os lechos el amor i nuestros ijos se muchiguan sovre la tierra i nos fruchiguantes komo arvol ke esta plantado sovre fuentes de las aguas ke su oja ermoza i su fruto muncho:

1:17 קִרְוָה . Disho Shelomo el profeta, kuantos ermoza Kaza de Santuvaryo de A' el fraguado por mis manos, de maderos de *gulmish*. Enpero sera mas ermoza la Kaza Santa ke

אזא אפארעז'אדה פור סיאיך פ'ראגואדה אין דיאס די איל ריו איל אונטערן קי סום אינצ'יגאדוראס סיראן די אלארעזאס די גואירטו די עדן אי סום צ'יגאס סיראן די צוש' אג'יפריס אי צראזיל:

ב (א) אזי • דיט' קונפאניאה די ישראל אין אורה קי אזי פוזאר סינייור דיל מונדו סו ט'כינה אינטרי מי יוו אינש'ימפלדה אה לה אלחאצ'אקה טיירנה די גואירטו די עדן אי נויס איג'אס אירמוזאס קומו לה רוזה קי אין יואנורה די גואירטו די עדן: (ב) כשושנה • אי אין אורה קי יוו אקוסטאן די לה קארירה לה אדיריסאדה דילאנטרי די איל אי איל אלס ט'כינה די סו סאנטידאד די מי יוו אינש'ימפלדה אה לה רוזה קי איספונטאה אינטרי לום איספינוס קי איסטאן פ'ינקארס סיס אונ'אס אי פארטידאס אנסי יוו פ'ינקאדה אי פארטידה די סיטינסויאס מאלאס איניל קאטיצ'יריי אינטרי קומארקאס די לום פואיצ'לום: (ג) כתפוח • אנסי קומו אים אירמוזו אי אלחאצ'אדו איל מאנסאנו אין ארצ'ולים קי נו אזין פ'רוטה אי טודו איל מונדו קונוסינ אאיל אנסי סינייור די איל מונדו אירמוזו אי אלחאצ'אדו אינטרי לום אנג'ילים אין אורה קי פ'ואי דיסקוב'יירטו סוב'רי מונטי די סיני אין טיימפו קי דייו ליי אסו פואיצ'לו אין אקיליאה אורה אין סולומזרה די סו ט'כינה קוב'דיסיאי פור איסטאר אי פאלאצ'ראש די סו ליי דולסיס סוב'רי מי פאלאדאר אי פריסיו די סום אונקומינדאנסאס גוארדאן אמי אה איל מונדו קי צ'ייני: (ד) הציאני • דיט' קונפאניאה די ישראל איזומי אינטראר ה' אקאזה דילה יש'יבה די איל מדרש' די ישראל קי אין סיני פור דיפרינדוד ליי די צוקה די מש'ה איל איסקריצ'אנו גראנרי אי פינדון די סום אינקומינדאנסאס ריסיצ'י סוב'רי מי קון אמור אי דיט'י טודו לוקי אינקומינדו ה' ארו אי אוליירי: (ה) סמכוני • אי אין אורה קי אוליאי אסו צוז קי אירה אצ'לאן די אינטרי פ'לאמה

es aparejada por seer fraguada en dias de el rey el Untado ke sus envigaduras seran de alarzes de Guerto de Eden i sus vigas seran de bosh, adjipres i brazil:

2:1 **אני** . Disho Konpanya de Yisrael, en ora ke aze pozar Sinyor del mundo su *Shehina* entre mi, yo enshemplada a la alhavaka tyerna de Guerto de Eden i mis echas ermozas komo la roza ke en yanura de Guerto de Eden:

2:2 **כשושנה** . I en ora ke yo akostan de la karera la aderessada delante de El, i El alsa *Shehina* de su santedad de mi, yo enshemplada a la roza ke espunta entre los espinos ke estan finkadas sus ojas i partidas, ansi yo finkada i partida de setensyas malas enel kativeryo entre komarkas de los puevlos:

2:3 **כתפוח** . Ansi komo es ermozo i alavado el mansano en arvoles ke no azen fruta i todo el mundo konosen ael, ansi Sinyor de el mundo ermozo i alavado entre los andjeles en ora ke fue deskuyerto sovre Monte de Sinay en tyempo ke dyo Ley asu puevlo. En akeya ora en solombra de su *Shehina* kovdisyi por estar i palavras de su Ley dulces sovre mi paladar i presyo de sus enkomendansas guardan ami a el mundo ke vyene:

2:4 **הביאני** . Disho Konpanya de Yisrael izome entrar A' akaza dela *Yeshiva* de el *Midrash* de Yisrael ke en Sinay por deprender Ley de boka de Moshe, el eskrivano grande i pendon de sus enkomendansas risivi sovre mi kon amor i dishe, *Todo loke enkomendo A' are i oyere:*

2:5 **סמכתי** . I en ora ke oyi^[1] asu boz ke era avlan de entre flama

די פ'ואיגו מי אויסטרימיסי אי טימזלי אטראם דיל טימזלור
 אויסטונסיס מי אלייגי אה מע'ה אי אהרן אי דיט'י אה איליווס
 ריסיב'ידצ'וס צוז די פאלאצ'ראם די ה' די אינטרי איל פ'ואיגו
 אי אינטראד אמי איל צית המדרש' אי אסופ'רודמי קון
 פאלאצ'ראם דילה ליי קי פור איליואס סי סוסטייני איל
 מונדו אי דאד מאנטוס סוצ'רי מי סירצ'יו דיקלאראסיון די לאס
 פאלאצ'ראם סאנטאס קי סון דולסיס סוצ'רי מי פאלאדאר קומו
 מאנסאנאס די גואירטו די עדן אי סירי טראצ'אז'אן אין
 איליואס קיסה סירי מיליוניאדה קון איליואס קי אינפ'ירמה די
 אמור ייו: (ך) שמאלו - קואנדו איראן איל פואיב'לו די קאזה
 די ישראל אנדאנטים איניל דזיירטו איראן נוצ'ים די אונרה
 ארודיאנטים איליווס קואטרו די קואטרו פארטיס די איל מונדו
 פורקי נון פודיסטאסי סוצ'רי איליווס אונ'ו מאלו אי אונה
 אינסוימה די איליווס פורקי נון פודיסטאסי סוצ'רי איליווס
 סיקורה אי סול אי טאנציון נון לוצ'יאה ני פידריסקו אי אונה
 די דיצאש'ו די איליווס קי אירה לייב'אן איליווס אנסי קומו
 לייב'ה איל אליו איל ניניו אין סו צראסו אי אונה קי אירה
 קוריין דילאנטרו די איליווס אנדאדורה די טריס דיאס פור
 אנאש'אר לוס מונטיס אי פיר אלסאר לוס צ'אלייס אי מאטאצ'ה
 טודוס קוליב'רוס ארדיאונים אי אלאקראנים קי איניל דזיירטו
 אי אירה איסקולקאן איליווס לוגאר צואינו פארה דורמיר
 פורקי איראן טראצ'אז'אנטים אין דיפרינדימיינטו די לה ליי
 קי פ'ואי דאדה איליווס קון מאנו דיריג'ה די ה' :
 (ז) השצעת'י - דיספואיס פ'ואי דיג'ו אה מע'ה קון פרופ'יזיאה
 דילאנטרו ה' פור אינציאר אסקולקאס פור איסקולקאר לה
 טיירה אי קומו טורנארון די איסקולקאר סאקארון פ'אמה
 מאלה סוצ'רי טיירה די ישראל אי סי דיטארדארון קוארינטה
 איליווס איניל דזיירטו אצ'רייו ונש'ה סו צוקה אי אנסי דיט'ו
 אקונג'ורו אצ'וס קומפאניאה די ישראל אין ה' לצאות אי אין
 פ'ואירטי די טיירה די ישראל קי נון סוצ'רידיש' פור סוצ'יר

de fuego, me estremesi i tembli atras del temblor. Estonses me ayegi a Moshe i Aaron i dishe a eyos, resividvos boz de palavras de A' de entre el fuego i entrad ami ael *Beth ha-Midrash* i asufridme kon palavras dela Ley ke por eyas se sostyene el mundo i dad mantos sovre mi serviz deklarasyon de las palavras santas ke son dulces sovre mi paladar komo mansanas de Guerto de Eden i sere travajan en eyas kisa sere melizinada kon eyas ke enfirma de amor yo:

2:6 שְׁמַאלוֹ . Kuando eran el puevlo de Kaza de Yisrael andantes enel dezyerto, eran nuves de onra arodeantes aeyos kuarto, de kuarto partes de el mundo porke non podestase sovre eyos ojo malo. I una ensima de eyos porke non podestase sovre eyos sekura i sol i tanbyen non luyva ni pedrisko i una de debasho de eyos ke era yevan aeyos ansi komo yeva el ayo ael ninyo en su braso i una ke era koryen delante de eyos andadura de tres dias por abashar los montes i por alsar los vayas i matava todos kulevros ardiones i alakranes ke enel dezyerto i era eskulkan aeyos lugar bueno para durmir porke eran travajantes en deprendimyento de la Ley ke fue dada aeyos kon mano derecha de A':

2:7 הַשְּׁבַעְתִּי . Despues fue dicho a Moshe kon profezia delante A' por enbiar eskulkas por eskulkar la tyerra i komo tornaron de eskulkar sakaron fama mala sovre Tyerra de Yisrael i se detardaron kuarenta anyos enel dezyerto, avryo Moshe su boka i ansi disho, akondjuro avos Kompanya de Yisrael en A' *Sevaoth* i en fuerte de Tyerra de Yisrael ke non sobervyedesh por suvir

אה טיירה די כנען אסטה קי סיאה צ'ילונטאד די דילאנטרי ה' אי סי עאז'ין טודו איל ג'ירינאנסיוו צ'ארונים די לה פיליאה פיר מוריר די אינטרי איל ריאל אנסי קומו סונירצ'יוארון גואיסטרום אירמאנוס איז'ום די אפ'רים קי סאליורון טרינטה אניווס די אייפ'טו אנטיס קי אליוגאסי לה פ'ין אי קאליורון אין פודיר די פלש'טים קי איסטאן אין גת אי מאטארון אאיליווס סאלצ'ו איספיראד אסטה טיימפו די קוארינטה אניווס אי דיספואיס אנסי סוב'יראן גואיסטרום איז'ום אי אירידאראן אאיליואה : (ד) קול * דיט'ו ש'למה איל ריי אין אורה קי איראן איסטאנטיס פואיז'לו די קאזה די ישראל אין אייפ'טו סוב'יוו סו איסקלאמאסיון אה סיילום די לום סיילום אי איסטונסיס פ'ואי דיסקוב'ירטה אונרה די ה' אה מט'ה אין מונטי די חורב אי אינציאו אאיל אייפ'טו פארה דיגמיר אאיליווס די דיזאש'ו די לאזיריאה די פודיר די אייפ'טו אי סאלטו סוב'רי לה פ'ין פור איל זכות די סום פאדרים קי סון אינש'ימפלחדום אלום מונטיס אי סאלטו סיב'רי איל טיימפו די איל סוב'יפ'טאמיינטו סיינטו אי נוב'ינטה אניווס פור לה ג'וסטידאד די לאס מאדרים קי סון אינש'ימפלחדאס אלאס קואיסטאס : (ט) דומה * דיט'ו קונפאנטיאה די ישראל אין טיימפו קי פ'ואי דיסקוב'ירטה אונרה די ה' אין אייפ'טו אין נוב'י די פסת אי מאטו טודו מאייר קאצ'אלייו סוב'רי נוב'י ליז'ירה אי קורייו קומו קורסו אי קונוו אינורייו די לום סיירצ'ום אי מאמפארו סוב'רי לאס קאזאס קי נום אלויאי אי פארוסי דיטראס די נואיסטרה פאריד אי קאטו די לאס צ'ינעאנאס אי אסיז'ו די לום צוראקום אי צ'ידו סאנגרי דיל סאקריפ'יסיוו דיל פסת אי סאנגרי די איל עאז'אמיינטו די לה סירקוסיון קי איסטאצ'ה אסיניאלאדה סוב'רי נואיסטראס פואירעאס אי אפריסורו די סייליס די לום סיילום אי צ'ידו אה סו פואיז'לו קי קומיאן אה סאקריפ'יסיוו די לה פאסקואה

a tyerra de Kenaan asta ke sea voluntad de delante A' i se tajen todo el djerensy, varones de la pelea, por murir de entre el real ansi komo sobervyaron gwestros ermanosijos de Efrayim ke salyeron trenta anyos de Ayifto antes ke ayegase la fin i kayeron en poder de *Pelishtim* ke estan en Gath i mataron aeyos, salvo esperad asta tyempo de kuarenta anyos i despues ansi suviran gwestrosijos i eredaran aeya:

2:8 קיל . Disho Shelomo el rey en ora ke eran estantes puevlo de Kaza de Yisrael en Ayifto, suvyo su esklamasyon a syelos de los syelos i estonses fue deskuvyerta Onra de A' a Moshe en Monte de Horev i enbio ael aAyifto para rigmir aeyos de debasho de lazerya de poder de Ayifto i salto sovre la fin por el *zahuth* de sus padres ke son enshemplados alos montes i salto sovre el tyempo de el sodjeftamyento syento i noventa anyos por la djustedad de las madres ke son enshempladas alas kuestas:

2:9 דומה . Disho Konpanya de Yisrael en tyempo ke fue deskuvyerta Onra de A' en Ayifto en noche de Pesah i mato todo mayor, kavayó sovre nube lejera i koryo komo korso i komo inoryo de los syervos i mamparo sovre las kazas ke nos ayi i parose detras de nuestra pared i kato de las ventanas i asejo de los burakos i vido sangre del sakrifisyo del Pesah i sangre de el tajamyento de la sirkosyon ke estava asenyalada sovre nuestras puertas i apresuro de syelos de los syelos i vido a su puevlo ke komian a sakrifisyo de la Paskua

אסאדו די פ'ואיגו סוב'רי סיסיניואס אי אינדויז'יוואס אמארגאס
אי אפיאדו סוב'רי נוס אי נון דיוו ליסינסיוואה אהיל אנג'יל
דאנייאדור פור דאנייאר אנוס: (י) ענה • אי אין אורה די
מאניואנה ריספונדיוו מי קירידו אי דיס'ו אמי אליז'אנטה אטו
קונפאנייאה די ישראל מי אמיגה קי די אנטיס אי אירמוזה די
אוב'ראס אנדה סחלי די לאזיריוואס די אייפ'טו: (יא) כי • קי
איק טיימפו די איל סוג'יגואמיינטו קי אסימיו'ה אהיל אינז'יורנו
סי טאז'ו אי לוס אניווס קי דיס'י אה אצרהס אאינטרי לוס
איספארטימיינטוס פ'ואירון קורטאדוס אי לאזיריוואה די
אייפ'טו קי אים אינש'ימפלאלו אלה לוז'יאה גוטיאן פאסו אי
אנדוז'ו אי נון איניואדירידיט' פור צ'ירלוס מאס אסטע סיינפרי:
(יב) הנלנים • אי מש'ה אי אהרן לוס אינש'ימפלאלדום אה
לולצ'יס די איל אטאמאראל פ'ואירון אפארסידום פור אזיר
מארצ'יליוואס אין עיירה די אייפ'טו אי אורה די טאז'אמיינטו
די לוס זכורות אלייגו אי צוז די איספיריטו די לה סאנטידאד
די לה ריגמיסיון קי דיס'י אגואיסטרוס פאדרים יאה אוליוסטיס'
לו קי דיס'י אהיל אי טאנציון אלה ג'ינטי קי סירצ'יראן ג'וזגאן
יוו אי דיספואים אנסו סאלדראן קון גאנאנסיוואה גראנדי אי
אגורה אינז'ילונטי פור אזיר לו קי ג'ורי אה איליווס קון מי
דיג'ו: (יג) התאנה • קונפאנייאה די ישראל קי אים אינש'ימפלאלדה
אה פרימיטיוואס די איגוס אנ'ריוו סו צוקה אי דיס'ו קאנטאר
סוב'רי מאר רוצ'יוו אי טאמזיון לוס ניניווס אי לוס
אלינ'אנטיס אלצ'ארון אה איל סיניור די איל מונדו אין סו
לינגואז'ו לואיגו דיס'ו אהיליווס סיניור די איל מונדו אלינז'אנטה
אטו קומפאנייאה די ישראל מי קומפאניירה מי אירמוזה אנדה
די אקי אלה עיירה קי ג'ורי אטום פאדרים: (יד) יונתי • אי
קואנדו פריסיגיוו פרעה איל מאלו דיטראס די פואיז'לו די
ישראל אירה אינש'ימפנאדה קומפאנייאה די ישראל אה
פאלומצה קי איסטע אינסירחדה אין ריסקיסיווס די לה פינייאה
אי איל קוליז'רו אפריטאן אהיליוואה די דינטרו אי איל פ'אלקון

asado de fuego sobre sesenyas i endivyas amargas i apiado sobre nos i non dyo lesensya ael andjel danyador por danyar anos:

2:10 ענה . I en ora de manyana respondyo mi kerido i disho ami, alevanta ati Konpanya de Yisrael mi amiga ke de antes i ermoza de ovrás, anda sale de lazeryas de Ayifto:

2:11 כי . Ke ek tyempo de el sodjiguamyento ke asemeja ael invyerno se tajo i los anyos ke dishe a Avraham *aentre los espartimyentos* fueron kortados i lazerya de Ayifto ke es enshemplado ala luvya gotean paso i anduvo i non enyadiredesh por verlos mas asta syenpre:

2:12 הוציאים . I Moshe i Aaron los enshemplados a *lulavim* de el atamaral fueron aparesidos por azer maraviyas en tyerra de Ayifto i ora de tajamyento de los *behoroth* ayego i boz de espirito de la santedad de la rigmisyon ke dishe aguestros padres ya oyistesh lo ke dishe ael: *i tanbyen ala djente ke sirviran djuzgan yo i despues ansi saldrán kon ganansya grande*. I agora envelunti por azer lo ke djuri a eyos kon mi *dicho*:

2:13 הוצאתה . Konpanya de Yisrael ke es enshemplada a primerias de igos avryo su boka i disho kantar sobre Mar Ruvyo i tambyen los ninyos i los alechantes alavaron a el Sinyor de el mundo en su lenguaje. Luego disho aeyos Sinyor de el mundo, alevanta ati Kompanya de Yisrael mi kompanyera mi ermoza anda de aki ala tyerra ke djuri atus padres:

2:14 יתתי . I kuando presigyo Paro el malo detras de puevlo de Yisrael, era enshemplada Kompanya de Yisrael a palomba ke esta enserrada en reskisyos de la pinya i el kulevro apretan aeya de dyentro i el falkon

אפרוטאן אילויאה די אפ'זאירה אנסי אירה קונפאניאה די
 נטראל סיראדה די קואטרו פארטיס די איל מונדו קי דילאנטרי
 די איליווס אירה לה מאר אי דוטרמס די איליווס פריסיגיאה
 איל אינימיגו אי די דום סום לאדום איראן לום דוויירטום קי
 איראן ליינוס די קוליב'רוס ארדיאונים קי מורדין אי מאטאן
 קון סום פיסוניאס אאיז'ום די אומצרי אי לואיגו אצ'ריו סו
 צוקה קון אוראסיון דילאנטרי'ה' אי סאליוו אונה צוו די סיילוס
 די לום סיילוס אי אנסי דיט'ו קומפאניאה די ישראל קי טו
 אירים אינגס'ימפלדה אה פאלומצה ליומפייאה אי סי גוארדה
 אין סיראדורה די ריש'קיסיווס די לה פיניואה אי אין
 אינקוב'יידטה די איל איסקאלון אמוסטרמתי אה טו צ'יסטה אי
 אטום איג'אס לאס אדיריסאדאס אזמי אולייר אטו צוו קי טו
 צוו סאצ'רוזה קון אוראסיון אין קאזה די סאנטוב'ארייו פוקו
 אי טו צ'יסטה אירמוזה קון איג'אס צואינאס: (טן) אמזו •
 דוספואיס קי פאסארון אלה מאר קירילייארון סוב'רי אגואס
 אי צ'ינו סוב'רי איליווס עמלק איל מאלו קי גוארדו אה איליווס
 מאל קירינסיאה פור קאצ'זה די לה מאיווריאה אי לה צינדסייון
 קי טומו יעקצ גואיסטרו פאדרי די עסו אי צ'ינו פור קומצאטיר
 פיליאה קון ישראל פורקי צאלדארון פאלאצ'ראס די לה ליי
 אי אירה עמלק איל מאלו אורטאן דינאט'ו די אללס די נוצ'יס
 די לה אונרה אלמאס די טריצ'ו די דן אי מאטאצ'ה איליווס
 פורקי אירה אין סום מאנוס דולאדיזום די מיכה אין אקיליאה
 אורה פ'ואירון אוב'ליגאדום קאזה די ישראל קי סון
 אינגס'ימפלדום אלה צ'יניאה פור סיחיר דאניאלדום סי כון פור
 לום ג'וסטום די איל ג'ירינאנסיוו איסטוי קי סון אינגס'ימפלדום
 אה איספיסיאה צואינה: (טז) דודי • אין אקיליאה אורה
 טורנארון אין תש'ונה איסטונסיס סי פארו מש'ה איל פרופ'יעה
 אי איזו אוראסיון דילאנטרי'ה' אי יהוש'ע סו סירב'ויסיואל
 פ'ואי ארמאדו אי סאליוו דינאט'ו די אללס די נוצ'יס די אונרה
 די ה' אי קוניל צ'ארוניס ג'וסטום קי אסימיז'ארון אין סום

apretan aeya de afuera. Ansi era Konpanya de Yisrael serrada de kuarto partes de el mundo ke delante de eyos era la mar i detras de eyos presigia el inimigo i de dos sus lados eran los dezyertos ke eran yenos de kulevros ardiones ke morden i matan kon sus pesonyas aijos de ombre i luego avryo su boka kon orasyon delante A' i salyo una boz de syelos de los syelos i ansi disho, Kompanya de Yisrael ke tu eres enshemplada a palomba limpya i se guarda en serradura de reskisyos de la pinya i en enkuvyerta de el eskalon, amostrame a tu vista i atus echas las aderesadas azme oyir atu boz ke tu boz savroza kon orasyon en kaza de Santuvaryo Poko i tu vista ermoza kon echas buenas:

2:15 אַחַרְכֵּן . Despues ke pasaron ala mar kereyaron sovre aguas i vino sovre eyos Amalek el malo ke guardo a eyos mal kerensya por kavza de la mayoria i la bindisyon ke tomo Yaakov nuestro padre de Esav i vino por kombatir pelea kon Yisrael porke baldaron palavras de la Ley. I era Amalek el malo urtan debasho de alas de nuves de la Onra almas de trivo de Dan i matava aeyos porke era en sus manos doladizos de Miha. En akeya ora fueron ovligados Kaza de Yisrael ke son enshemplados ala vinya por seer danyados, si non por los djustos de el djerenansyo este ke son enshemplados a espesya buena:

2:16 וְדָוִד . En akeya ora tornaron en *teshuva*. Estonses se paro Moshe el profeta i izo orasyon delante A' i Yehoshua su servisyal fue armado i salyo debasho de alas de nuves de Onra de A' i konel varones djustos ke asemejaron en sus